

profon

műfordítás antológia

MÚ

Dolce Filologia sorozat
Sorozatszerkesztő: Hetényi Zsuzsa

6POFON

MŰFORDÍTÁS-ANTOLÓGIA

A MűMű
Műfordítói Műhely (ELTE BTK)
fordításai

MŰ

Dolce Filologia XVII.
Budapest, 2017

Kiadja az ELTE BTK Műfordítói Műhelyének (MűMű)
Dolce Filologia sorozata, sorozatszerkesztő: Herényi Zsuzsa

Szerkesztette: Herényi Zsuzsa

MŰ

A kiadást az ELTE BTK HÖK
tudományos pályázata támogatta.

© a szerzők és a fordítók

A Bhaktivedanta szöveg jogai: Text courtesy of The Bhaktivedanta Book Trust
International, Inc. www.Krishna.com. Used with permission.

A könyv másolása, sokszorosítása, adathordozó rendszerben tárolása
csak a szerzők hozzájárulásával történhet.

ISBN 978-963-284-872-3

ISSN HU 1589-1259

Tördelés, nyomdai előkészítés: Lévai András
A borítót tervezte: Lévai András és Rigó József Karsa

Tartalom

Herényi Zsuzsa Heredik előszó	8
Jonathan Swift Válogatott versek <i>Fordította Horváth Lajos</i>	10
William Wordsworth Válogatott versek <i>Fordította Horváth Lajos</i>	20
Vlagyimir Odojevszkij Csak egy mese <i>Fordította Rémai Marianna</i>	26
Machado de Assis Csizmafilozófia <i>Fordította Kiss Júlia Réka</i>	32
Constance Fenimore Woolson A gyapotvidéken <i>Fordította Szaló Rebeka</i>	41
Hjalmar Söderberg Novellák <i>Fordította Kiss Hajnalka</i>	63

Edward Prime-Stevenson	72
Imre (részlet) <i>Fordította Bojti Zsolt</i>	
Akutagava Rjúnoszuke	85
Sárkány <i>Fordította Urbanovics Ágnes</i>	
Virginia Woolf	98
Társaságunk <i>Fordította Madarász Boróka</i>	
Ivan Bunyin	117
Legyek <i>Fordította Juracek Kata</i>	
Horacio Quiroga	123
A kísértet <i>Fordította Miklós Laura</i>	
A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupáda	136
A Bhágavata fénye (részlet) <i>Fordította Bakaja Zoltán</i>	
Vlagyimir Viszockij	142
Válogatott versek <i>Fordította Bóna Éva</i>	
Gyina Rubina	148
„...!h bin nervoszo!” <i>Fordította Avar Katalin</i>	

José Eduardo Agualusa	162
Oly édes meghalni a tengerben <i>Fordította Keresztény Judit</i>	
Kristín Eiríksdóttir Evelyn utálja a nevét	174
<i>Fordította Rácz Katalin</i>	
Peter Rezman	182
Futószalag (részlet) <i>Fordította Bakonyi Gergely</i>	
Jakub Wysocki	189
Válogatott versek <i>Fordította Bali-Farkas Péter</i>	
Zinovij Zinik	195
Ismerősen hangzik, avagy Árték réme (részletek) <i>Fordította Hosszú András</i>	
A kötet művei a forrásnyelvek szerint	202
A kötet művei a szerzők betűrendjében	204

embereket, se jó könyveket nem kapunk, fékezhetetlen tevékenységük gyümölcsei alá temetve pusztulunk majd el, és azt senki nem élheti túl, nem lesz senki, aki tudná, hogy létezett egyszer egy Shakespeare!

– Túl késő – válaszoltam. – Még a meglévő gyerekeinkről se tudunk gondoskodni.

– És így kérsz engem, hogy higgyek az értelemben – mondta rezignáltan. Mialatt beszélgettünk, az emberek rekedt és fáradt kiabálása hallatszott fel az utcáról, s ahogy kicsit hallgatóztunk, megtudtuk, most írták alá a békeszerződést. A hangok elhalkultak. Esett az eső, ami kétségtelenül nehezítette a tűzijátékok fellövését.

– A szakácsom valószínűleg már meghozta az esti újságot – mondta Castalia –, és Ann biztosan megpróbálja majd kibetűzni a teája fölött. Haza kell mennem.

– Nincs sok értelme, sőt, semmi – mondtam. – Ha egyszer megtanul olvasni, már csak egy dolgot taníthatasz neki, hogy miben higgyen... csak saját magában.

– Nos, az legalább már lenne valami – sóhajtott Castalia.

Így aztán összeszedtük kis társaságunk irományait, és bár Ann nagyon is boldogan játszott a babájával, ünnepélyesen átadtuk neki a papírköteget, s megmondtuk neki, hogy öt választottuk a jövő Társaságának elnökévé, mire szegény kislány sírva fakadt.

Fordította Madarász Boróka
Lektorálta Kiss Hajnalka

Író, költő, műfordító, a 20. századi orosz próza egyik meghatározó alakja volt. A 19. század klasszikus realizmusának folytatójaként tartják számon, munkásságáért 1933-ban, honfitársai közül elsőként, irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki.

Pályáját költőként kezdte, már ekkor is tevékenyen részt vett a kor irodalmi életében, szoros barátságot ápolt többek között Csehovval és Gorkijjal. 1901-es *Lombhullás* (Листопад) című kötetéért Puskin-díjat kapott. Sokat utazott, látogatott Egyiptomban, Szíriában és Palesztinában, az itt szerzett tapasztalatok nagy hatással voltak későbbi munkájára. Az 1917-es forradalmat csapásként élte meg, ezt az időszakot *Elátkozott napok* (Окаянные дни) címen kiadott naplójegyzeteiben örököltette meg. 1920-ban elhagyta Oroszországot, a franciaországi Grasse-ban telepedett le, majd a második világháború végétől haláláig Párizsban élt. Bár nyíltan nagyon ritkán politizált, a forradalom előtti Oroszország és a klasszikus orosz irodalom képviselőjeként nevéts az orosz emigráns irodalom emblematikus figurája lett. Nobel-díjának hírért hazájában imperialista összeesküvésnek minősítették. 1956-ban rehabilitálták, ezt követően művei megjelentek a Szovjetunióban, az emigrációs irodalomból elsőként. 1965-ben kilenc kötetben kiadták összes művét, bár ez a sorozat nem volt teljes, hiszen néhány alkotása, mint például az *Elátkozott napok*, egészen az 1980-as végéig tiltólistán maradt.

IVAN BUNYIN (1870–1953)

Bunyin a 19–20. század fordulóján kezdte prózaírói pályáját. Az orosz posztszimbolizmus irányzatai uralták, ám Bunyin a 19. század klasszikus realizmusát folytatta. Nagy hatással volt rá Flaubert, Csehov és Tolsztoj művészete. Elbeszéléseinek egy részében az

orosz vidék és a forradalom előtti társadalom került a középpontba, ide sorolhatjuk az itt közreadott „*Legyek*” („*Мухи*”) című művet is, amelynek ez az első magyar fordítása. Más írásaiban a keleti filozófiák, elsősorban a buddhizmus és a taoizmus hatása figyelhető meg (pl. „*Testvérek*”, „*Csang álmai*”, „*San Francisco-i úr*”).

Bunyin műveit az 1910-es évektől folyamatosan fordították magyarra, a legutóbbi válogatott elbeszéléskötet 2003-ban jelent meg Szőke Katalin gondozásában (Ivan Bunyin: *Az emésztő tűz*), azonban sok műve a mai napig kizárólag oroszul érhető el. Ez talán abból is adódik, hogy szövegeinek fordítása nem könnyű feladat, hiszen prózanyelvét a szókincs rendkívüli gazdagsága, a pontosság, a kifinomult természetábrázolás és a részletes pszichológiai elemzés jellemzi.

Az eredeti szöveg forrása: http://az.lib.ru/b/bunin_i_a/text_2170.shtml. Letöltés 2016. 10.01.

A publikáláshoz a jogtulajdonos hozzájárult.

© The Ivan Bunin Estate, 2017

Legyek (1924)

Prokofij immár harmadik éve egy priccsen hever tétlenül, a gerendák alatt, mindkét lába elszáradt.

A falu egy völgyben fekszik, egy szakadék fölötti hegyoldalon. Félreeső, isten háta mögötti vidék. Rádásul dologidő van. A környező, szénakazalakkal tarkított mezők csupaszok és sárgák, akár a homoksvatag, a faluban pedig egy lélek sincs, csak öregek és gyerekek. Kakasok kukorékolnak álmosítón. Unalmasan bög a legelőn egy borjú, akár egy szenvedő siketnéma. A fészerek árnyékában kuryák szunyókálnak, fülükről elhajják a legyeket. A forró kunyhók küszöbén csirkék csipognak, csipegetnek. Tompán éget a nap, és kelet felől, a mezők lankái alól csendes esőfelhő gyűlik egyre, kéklik, majd szerte is foszlik.

Prokofij pedig nap nap után ebben a csendben és unalomban hever. Voltam nála a múlt évben ilyen tájt, és idén tavasszal ismét ott jártam. Minden ugyanolyan: a kunyhóban félhomály, forróság, az asztalon kenyerék, szakadt teveszőr kaffánnal letakarva. A kaffánon, az üvegeken és a falakon számtalan légy nyüzsög, csak úgy feketélik tőlük minden. Prokofij pedig a priccsen fekszik, fejét a kemence oldalának veti, egy régi lópokróc takarja derékig, nevetgél és pipázik. Pőfékel és nevetgél. A pokróc alatt ott van mozdíthatatlan lába. Olyan természetellenesen vékony, olyan kellemetlen és félelmetes, még a csíkos nadrágon keresztül is, hogy sietve elkaptam a tekintetem, amikor Prokofij ledobta magáról a pokrócot, és megmutatta. Még viccelődött is:

– Nézze csak, milyenek! Nem lábak, hanem csipkeverőpálcák! Már jöhet is rá a csipke!

Itt ülök a priccs mellett egy felfordított vödron, cigarettát sodrok és azon gondolkodom, hogy én fél óra múlva elmegek innen, ő meg újra itt marad,